

Índex general

Pròleg.....	9
Pòrtic.....	11
Agraïments.....	13
Presentació.....	15
1. Introducció (J. A. Conesa)	17
1.1. Justificació	19
1.2. Objectius	19
1.3. Nivell educatiu	20
1.4. Estructura de la guia.....	20
2. Descripció de l'espai (J. A. Conesa, P. Montané, A. Palau, D. Sanuy)	23
2.1. Marc geogràfic (JAC).....	25
2.1.1. Situació	25
2.1.2. Accés	25
2.2. Marc geològic (PM)	26
2.2.1. Emmarcament territorial	26
2.2.2. Els materials eocènics del marge septentrional de la Conca de l'Ebre	26
2.2.3. El quaternari	27
2.3. Marc fluvial (AP).....	29
2.3.1. Emmarcament general	29
2.3.2. Aspectes i infraestructures que condicionen la qualitat de l'aigua.....	29
2.3.3. L'estat ecològic del riu Segre a Balaguer	30
2.4. Marc botànic (JAC)	31
2.4.1. Emmarcament territorial	31
2.4.2. Vegetació.....	31
2.5. Marc faunístic (DS, AP).....	38
2.5.1. Emmarcament territorial	38
2.5.2. Distribució i descripció de la fauna	39
2.6. Marc històric i social (JAC).....	45
2.6.1. Orígens.....	45
2.6.2. Ús social.....	45

3. Propostes didàctiques (J. A. Conesa, P. Montané, A. Palau, D. Sanuy).....	49
3.1. Generalitats (JAC).....	51
3.1.1. Temàtiques que es tracten.....	51
3.1.2. Informació associada a cada temàtica i a les activitats dissenyades.....	52
3.2. Treballem les diferents temàtiques a través d'activitats.....	56
3.2.1. Descubrim la dinàmica fluvial (PM).....	56
3.2.2. Estudiem les plantes que formen el bosc de ribera (JAC).....	59
3.3.3. Observació de la fauna (AP, DS).....	72
4. Fitxes de camp	81
<i>Descobrim la dinàmica fluvial</i> (P. Montané)	
Observem i interpretem com es formen les cadolles al riu [A01].....	83
Mesurem una terrassa fluvial. Determinació de l'altitud, respecte al nivell del riu actual, de les diferents terrasses fluvials de Santa Maria de les Franqueses [A02].....	85
Identifiquem els còdols del llit del riu i de les terrasses [A03].....	89
<i>Estudiem les plantes que componen el bosc de ribera</i> (J. A. Conesa)	
L'arbre: parts i capçada [A04].....	91
Coneguem els arbres a partir de l'escorça [A05].....	93
La fulla: parts, nervadura i mides [A06].....	95
Treballem les fulles: tipus i nervadura [A07].....	97
Fem una col·lecció de fruits i els identifiquem a partir de dibuixos [A08].....	99
Identifiquem fruits a partir de claus dicotòmiques i fem una exposició [A09].....	101
Mesurem l'alçada, el perímetre dels arbres i els anells de creixement dels arbres amb mètodes senzills [A10].....	103
Mesurem l'alçada mitjançant triangles semblants, el perímetre dels arbres i els anells de creixement [A11].....	105
Identifiquem els arbres a partir de les fulles [A12].....	109
Fem una fitxa dels arbres més abundants [A13].....	113
Estudiem les plantes de la bultra: les identifiquem amb l'ús de claus dicotòmiques [A14].....	123
Fem un transecte per veure com es distribueixen les plantes a la bultra [A15].....	125
Els bolets, què són, on viuen i com viuen [A16].....	127
Els bolets són fongs. Com els podem reconèixer? [A17].....	129
<i>Observem la fauna</i> (A. Palau, D. Sanuy)	
Mesurem la qualitat ecològica d'un tram de riu a partir de la composició de la comunitat de macroinvertebrats bentònics representada [A18] (AP).....	131

Observem la fauna vertebrada a través d'indicis d'activitat: petjades i caus [A19] (DS).....	139
Observem els ocells i els identifiquem [A20] (DS)	143
Observem la fauna vertebrada del bosc de ribera [A21] (DS)	147
5. Jugar mentre s'aprèn (J. A. Conesa, D. Sanuy)	151
5.1. Jocs a la bultra	153
5.1.1. Cercar la fulla bessona	153
5.1.2. Cercar el fruit bessó.....	153
5.1.3. Coneixes bé els arbres que has après?	154
5.1.4. Tinc tots els tipus de fulles!.....	154
5.2. Jocs per fer asseguts.....	154
5.2.1. Resol enigmes relacionats amb les plantes que viuen a la bultra.....	154
5.2.2. Resol missatges secrets sabent que	155
5.2.3. Endevinalles	155
5.2.4. Dites populars	156
5.2.5. Encreuats.....	157
5.2.6. Sopa de lletres.....	158
Respostes	161
6. Material de suport (J. A. Conesa, P. Montané, A. Palau, D. Sanuy).....	163
<i>Les claus dicotòmiques. Què són i com s'utilitzen</i> (JAC)	165
Claus dicotòmiques per identificar els còdols del llit del Segre [MS01] (JAC).....	167
Claus dicotòmiques per identificar fruits [MS02] (JAC).....	171
Claus dicotòmiques per identificar arbres, arbustos i enfiladisses del bosc de ribera de Sta. M. de les Franqueses [MS03] (JAC).....	173
Claus dicotòmiques per identificar els macroinvertebrats bentònics del llit del riu. Classes i ordres [MS04] (AP)	217
<i>Làmines per identificar fruits. Els fruits secs i els fruits carnosos</i> [MS05] (JAC).....	227
<i>Fem un herbari. Procediment de recol·lecció i premsat</i> [MS06] (JAC)	229
<i>Fauna vertebrada de l'espai de Santa Maria de les Franqueses</i> [MS07] (DS)	231
Glossari (J. A. Conesa, P. Montané, A. Palau, D. Sanuy).....	243
Bibliografia citada i recomanada	259